

Tønsberg kommune
Postboks 2410
3104 TØNSBERG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sigrun Ringvold Børresen, 33371189

Veiledning om kommunenes plikt til anlegg for tømning av båtseptik

Statsforvalterne i Oslo og Viken og Vestfold og Telemark sender brev med oppfordring til kommunene om å sørge for nødvendig anlegg for tømning av båtseptik. *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* gir regjeringens viktigste prioriteringer for å redde Oslofjorden, hvor anlegg for tømning av båtseptik er et av flere viktige tiltak. Likelydende brev blir sendt til alle kystkommunene langs fjorden.

Bakgrunn

I mars 2021 publiserte regjeringen [*Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*](#). I planen fremgår det at tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig. Store deler av Oslofjorden har moderat økologisk miljøtilstand og dårlig kjemisk miljøtilstand etter vannforskriftens kvalitetselementer. Hovedutfordringene er knyttet til at tilførslene av næringsstoffer, partikler og organisk stoff er for høye. Dette fører til en problematisk gjødslingseffekt og stort forbruk av oksygen i vannmassene. Formålet med tiltaksplanen er derfor å legge vekt på å samordne, supplere og forsterke alt det positive som skjer for å ta vare på miljøet og for å fremme friluftslivet i og ved Oslofjorden. Planen samordner tiltak på tvers av ulike sektorer og myndigheter, både statlige og kommunale. Tiltaksplanen viser regjeringens viktigste prioriteringer for Oslofjorden, i første omgang fram mot 2026.

Tiltak i forbindelse med Oslofjordplanen

Planen har hovedfokus på de tiltak som må gjennomføres for å nå Stortingets mål for Oslofjorden, og angir de tiltakene regjeringen har som målsetning å få gjennomført. Blant tiltakene (T5) finner vi følgende:

«Statsforvalteren oppfordrer alle kommunene til å fastsette forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i lokale forskrifter innen utgangen av 2022 der det er miljømessig grunnlag for det i henhold til forurensningsforskriften kap. 23 og etablere flere mottaksanlegg (statsforvalteren, kommunene og havneansvarlige)»

Utslipp av avløpsvann er en stor kilde til overgjødslingen i fjorden. Mye kommer fra avløpsanleggene, men også utslipp av kloakk fra fritidsbåter bidrar til den negative utviklingen. Disse

utslippene av nitrogen, fosfor og organisk stoff fra båter skjer gjerne om sommeren hvor den biologiske aktiviteten i sjøen er høy og næringsstoffene kan raskt føre til uønsket plantevekst og oksygensvinn. Utslipp av kloakk som inneholder mye bakterier er også problematisk med hensyn til hygiene og kan komme i konflikt med annen bruk av sjøen som for eksempel badevann.

I flere kommuner i og ved Oslofjorden er det allerede vedtatt lokale forskrifter som forbyr tømning av septik fra fritidsbåter. Dette er svært positivt og bidrar til å skåne miljøet for de ulemper som tømning av båtseptik medfører.

I tiltaksplanen står det også at det skal vurderes en nasjonal forskrift om forbud mot utslipp av septik fra fritidsbåter med hjemmel i småbåtloven dersom lokale forskrifter ikke i tilstrekkelig grad utarbeider. I etterkant av lansering av tiltaksplanen har Klima- og miljødepartementet gitt Miljødirektoratet i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet et oppdrag om å utrede et nasjonalt forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden.

Miljødirektoratet sendte i den forbindelse et brev til kystkommunene den 19.08.2022 for å kartlegge omfanget av mottaksanlegg for båtseptik i Oslofjorden. Vi ber om at alle kommunene besvarer spørreundersøkelsen det henvises til i brevet.

Tiltak og plikt kommunen må bidra med for å sikre en ren Oslofjord

En forutsetning for at et forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter skal kunne etterleves er at det eksisterer tilstrekkelig med tømmestasjoner. I denne forbindelse har kommunen en viktig rolle og plikt. Kommunen har en plikt til å sørge for nødvendig anlegg for tømning av avløpsvann fra blant annet fritidsbåter. Plikten er lovfestet og fremgår av forurensningsloven § 26 andre ledd. I henhold til forurensningsforskriften kapittel 20 så skal kommunen lage en oversikt over alle havner innenfor kommunen. Plikten til kommunen er «å sørge for» at mottaksanlegg eksisterer. Det innebærer et ansvar for å at det foreligger tilstrekkelig med anlegg for tømning av båtseptik. Kommunen avgjør selv i hvilken grad etablering av slike anlegg er nødvendig i forhold til det aktuelle behovet. Kommunen kan velge å etablere anlegg selv eller stimulere andre til opprettelse av mottaksanlegg. Kommunen vil uansett ha ansvaret for å tømme anleggene. Plikt til å tømme følger av forurensningsloven § 26 første ledd.

Havneansvarlig, det vil si den ansvarlige for drift hvor fritidsbåter legger til kai, har også plikt for å sørge for at det eksisterer tømmestasjoner for septik fra fritidsbåter. Det følger av forurensningsforskriften kapittel 20. Havneansvarlige er ifølge forurensningsforskriften kapittel 20 forpliktet til å ha et mottakssystem for alle avfallsfraksjoner, også kloakk, som kan oppstå i alt fra fritidsbåter til større skip som normalt anløper havnen. Enten ved at havneansvarlig etablerer slike mottak selv, samarbeide med kommunen eller andre havneansvarlige. For havner som hovedsakelig mottar avfall fra fritidsbåter, skal kommunen i samråd med havneansvarlige og berørte parter utarbeide en felles avfallsplan. Havneansvarlig er også forpliktet til å informere båteiere som benytter seg av deres havn hvor det finnes muligheter for å tømme septik.

Ansvaret for at det finnes tømmestasjoner for septiktank fra fritidsbåter er derfor delt mellom kommunene i henhold til deres plikter etter forurensningsloven § 26 og havneansvarlig etter forurensningsforskriften kapittel 20. Havneansvarlig kan også være kommunen. Det forventes at kommunen aktivt følger opp sin lovpålagte plikt, og sørger for at mottaksanlegg eksisterer i henhold til det behovet som eksisterer. God oppfølging plikten til å etablere tømmeanlegg for båtseptik er sentralt for oppfølging av de nasjonale tiltak som initiert av regjeringen gjennom planen for Oslofjorden, og vil være et viktig bidrag for å redde Oslofjorden.

Informasjon og veiledning

På [Miljødirektoratets](#) sider kan dere lese mer om veiledning knyttet til kommunen sin plikt for å sørge for tømmeanlegg for båtseptik.

Ved ytterligere spørsmål, ta kontakt med Statsforvalteren.

Med hilsen

Grethe Helgås (e.f.)
direktør

Sigrun Ringvold Børresen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Holmestrand kommune	Postboks 312	3081	HOLMESTRAND
Kragerø kommune	Postboks 128	3791	KRAGERØ
Larvik kommune	Postboks 2020	3255	LARVIK
Bamble kommune	Postboks 80	3993	LANGESUND
Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN
Horten kommune	Postboks 10	3191	HORTEN
Sandefjord kommune	Postboks 2025	3202	SANDEFJORD
Tønsberg kommune	Postboks 2410	3104	TØNSBERG
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY